LO LLIBRE D' OR

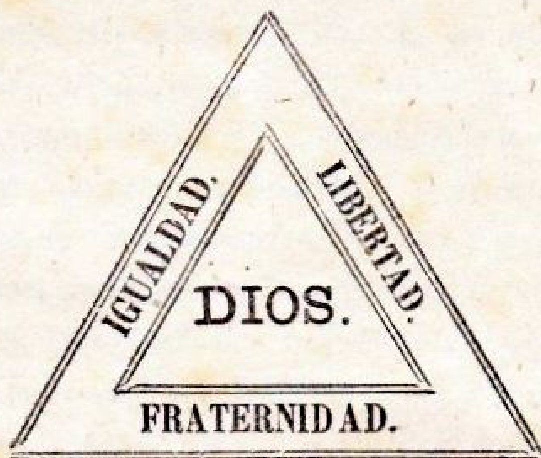

COLECCIÓ DE AFORISMES CATALANS.

Coleccionats pera servir de guia y profit en la vida, si ,com es natural, habem de ser verdaders cristians, bons ciutadans v homens de be.

per

J. .E y F.

BARCELONA

-1873-

ADVERTENCIA.

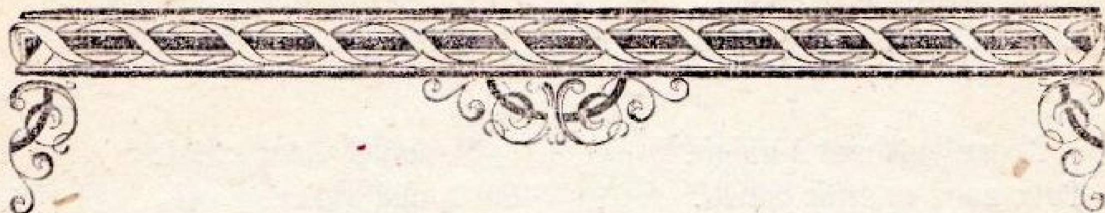
Era yo mol jove, cuan un dia lo meu pare m' portá un llibret que habia comprat en la fira, nomenada lo Encan, cual títul era: Cuatre cents Aforismes catalans: *escrits; per* D. Carlos Amat. *Vatx llegir lo llibre devorantlo; pero ab aquella distrracció propia del home que no pensa, y sols me impressionaba y re-ya cuan alguns dels dits aforismes sobresurtía dels demés per la seua originalitat. Llavors lo meu Pare, que m' habia estat observan bon rato, m' digué ab la solemnitat propia del home que advertex ab lo interés del bé y desitx de que aprofiti lo que va á dir:*

—Fill meu, t' hi comprat aquex llibret pera que hi aprenquis mol, putx cada lletra que conté es un avís pera corretgirte y cada vers un consell pera salvarte. De conseguen lo que deus haber de fer es, no llegirlo sino estudiarlo, y fic sarte be en las vritats en ell contingudas, ab lo ánimo de obrar en lo porvenir bax lo sentit que ellas espresan, putx si fessis com aquells que resan lo Parenostre y guardan la venjansa en lo cor, no cumplin lo que resan, de poca utilitat servirian los afañs que per tu va passat lo bon moralista citat, que, á mes de pendres la molestia de pensar y escriurer per lo teu servey, cada un dels referits aforismes es, sens dubte, una llágrima de dol de la seua vida, y tots en conjunt son lo resúmen de la esperiencia que recullí ab mols añs, que tu pods aprofitar, sens passar per los afañs y tribulacions que á n' ell l' hi costaren, sens sentir los dolors que cada una de sas reflecciones l' hi portá.

Vatx escoltar al meu pare y guardar lo llibre, que mes endevan se 'm cremá junt ab altres, que sen mes abultats y de mes preu, no valian tan; y desitjan fer á mos semblans, y especialment á ma familia y á mos amichs, lo be que D. Carlos Amat 'm feu á mi, hi compost aquex llibret, fen estensius los resultats de ma esperiencia á totas las condicions de la vida,

Hare be estimat amich, fes com yo, llegex y estudía, y aprofitarás lo obsequi que 't fatx, que es lo millor que lo autor pod oferirte.

COLECCIÓ DE AFORISMES.

L' home sols honrat se fá
Cuan va ab lo cor á la má,

Poseuvos sempre al costat
Del home que sia honrat.

Home de llenga blasfema
Fútxne perque son cor crema.

¿Volem lo popble salvat?
Usem be la Llibertat.

Si resas y no fas bé
Ets hipócrita sencé,

Lo qui venjansa predica
Sa conciencia mortifica.

Qui no vol adelantar
Enderrera ha de quedar.

No vulguis per diputat
A cab home atolondrat.

Del qui se imposa á tothom
Fútxne per que té mal nom.

Cuan la dona no se instruex
La familia ne patex.

L' home que no te instrucció
Te la desgracia majó.

Es sempre la adulació
Principi de la traició.

L' home que vol figurá
No 'l volgueu per capitá.

De ta sort sias content
Y treballa diligent.

May será resignació
Lo avenirse ap lo doló

Á la dona que es perduda
No la ultragis donli ajuda.

En la milicia es virtut
La obediencia y la quietut.

No vulguis mal á ningù,
Putx no 'l vo'drias per tu.

Si tens ceñ no farás cas
Del que xerri de detrás.

Ahont hi vegis llanto y dol
Procura porta 'hi consol.

Donas jochs saraus y vi,
Al home fan mol mesqui.

Pensa que un costum es fort
Y dura fins á la mort.

Si t' agrada 'l treballar
May quiet sabrás estar.

L' home de bona intenció
Aborrex la ostentació.

Si vols esser perdonat
Perdona tu mes haviat.

Una dona es mes bonica
Cuan ab menos gent trafica.

Sempre per ben corretgir
Bon ecsemple has de amanir.

Per saber ta fasomía
Vuy saber ta compañia.

Lo qui guarda la ignocencia
Viu tranquil ab sa conciencia.

Si no vols estar malalt
Porta una vida com cal

S' proba 'l ser lliberal
Practican be la moral.

Cada hu en sa condició
Es cuan obra ab perfecció.

Al home de cor petit
Ajudal en tot sentit.

Home que negui 'l progrés
No se si es home ó lo que es.

Tal com tu en lo mon farás
Lo premi ó castich tindrás

Fer de la fé fanatisme
Es sembrar lo servilisme·

Procura que tas accions
S' avinguin ab tas rahons.

Al home que tinga orgull
Sempre miral de regull.

No despreciis á ningù
No sabs lo que serás tu.

Un metje sens caritat
Lo podeu portá al mercat.

Lo favor que haurás rebut.
Correspontlo ab gratitut.

Qui 'ls seus bens no mena be,
Los del popble fará malbé.

Al dá al teu fill instrucció,
No olvidis sa educació.

¿Amo en ta casa? es millor
Sias pare y director.

No juijis per la apariencia
Que pods fer mala sentencia.

Sols busca la oscuritat
Qui 's frecuenta ab la maldat.

L' home que es home de bé
No s' ha de amagar de rè.

Qui no respecta la lley.
Á San Boy sense remey.

Desviar las inclinacions
Es negar de Deu los dons.

May t' portará bon fi
L' home que sia mesquí.

La ciencia sens la moral
Es un cos que está malal.

Si negas del progrés la veu,
Negas lo que mana Deu.

Si un llibre tens entre 'ls dits,
Fes de treuran bon partit.

¿Vols una proba de Deu?
Medita be sobre teu.

Religió sens llibertat
Es un valent disbarat.

Cuan mes s' alsi ton saber
Mes sabrás ton poch valer.

Si sens de algù parlar mal
Ans de creureu sias neutral.

May te cegui la passió
Y conexerás la rahó.

No malgastis lo que tens,
Que es llarch y costós lo temps,

Antes que la conveniencia
Consulta bé la conciencia.

No 't vulguis noya casar
Si no sabs administrar.

Cuan la lley no es la justicia,
Alsa de tots la malicia

La moral sense la ciencia
No assegura la conciencia.

Dona que no es recatada
Pert als seus y es desgraciada.

Abogat de plets dolents,
No l' hi confiis tos bens.

No cregas á aquell que 't dia
Que 'l treball un castich sia.

Lo qui no estima 'l treball
Tireulo escalas á vall.

Siguem bons com mana Deu,
Y anemsen per tot arreu.

Sols es sabi l' home ab ciencia
Que te neta la conciencia.

Una dona es estimada
Si es virtuosa y recatada.

Home de pocas paraulas
Porta amagadas las maulas.

Per ser home ben honrat
Estima ab fé la Llibertat.

Qui no cuida be 'ls seus fills
S' esposa á mols grans perills.

De la guerra 'l que se' n trau,
Es sembrar lo dol á reu.

Sempre avans de disputar
Procura ben estudiar.

No vulguis may pobre ser,
Pero sias honrat primer.

Lo adulteri es un pecat
Que may es prou castigat.

Treballa mol y ab quietut,
Y 't farás ab la virtut.

Res significa la mort.
Si 's te sempre net lo cort.

Lo qui 's cregui necesari
No es mes que un gran perdulari.

Perque l' home estimi bé,
Mol despres ne te que se.

Per triá entre 'l be y lo mal,
No cal talent ni caudal.

L' home que tot ho perdona,
Sa tranquilitat lo abona.

Lo mosso que no te ofici
Es la imatge del hospici.

No pod tenir religió
Qui no estima la rahó.

Fa mes la dona estalvian,
Que lo marit treballan.

Matrimoni sens amor
Á 'ls seus fills porta dolor.

La gloria es una mentida
Si no te la virtut per mida.

Mirat lo murmurador
Casibé com un traidor.

Lo qui sols ad ell confía
Seguex acertada via.

Es la vida mes cabal,
La vida del menestral.

Per tenir gotx y plaher
Cumplim be nostre deber.

Si recomanas algú,
De 'l que fas estías segù.

Per rependrer á 'n algù.
Fes de no faltar may tù.

Volguer deturá 'l progrés
Sols pensaro es per demés.

¿La Llibertat vols matar?
Contra Deu has de lluitar.

Si ab criteri ho estudiau,
La revoluciò es la pau.

S' fa mes ab voluntat,
Que ab poder y calitat.

Allí ahont calla la rahó
Hi goberna la opressió.

Antes de parlar de drets,
Estudiem nostres debers.

Dona posada al jornal.
Del seu marit es rival.

Lo qui treballa ab ecsés,
Al metge fa dot y escrex.

Qui polítich no vol se,
Als seus fills no estima be

Qui de joyas se angalana
Te que ser un gran pabana.

En la casa que hi ha fam,
Lo dimoni hi fa reclam.

La vera revolució
S' fa sens crits ni remó.

Pensa que per sembrá 'l be
Cort y calma has menester.

No 't fiis may pera ré
Del polítich de café

Si tens vici de escoltá
Mal profit te portará.

La llimosna desmerex,
La caritat enaltex.

Lo qui no 's vol asociá
Nega 'l cor al seu germà.

Sempre que vulguis cullir
Bona llavó has de amanir.

Cuan lo mon conexerás
Mes cert de Deu estarás.

Qui es espia y bachillé
L' seu caracter fa malbè.

Si castigas sias moral,
Si no doplarás lo mal.

Las arrugas que te un vell,
Son llissons per 'l teu cervell.

Llibres tens per vanitat,
Donchs ets un burro acabat.

Porta 'l teatro bons costums,
Si de moral dona llums.

Hi haja ó no una altre vida,
Dexa aquexa ben cumplida.

Per lo fruit del ametllé
Sabreu la bondat que te,

Home tonto sens diners,
Dolte de ell perque ho merex.

Paga lo treballadó
Ab justicia y discreció.

Si del vici vols fugi,
Dedicat sempre á un bon fi,

Lo qui oposa á la rahó,
Lo sofisme, es un bribó.

L' home que te acreedors,
Te mols fatichs y dolors

Sias amich de la indulgencia,
Mes consulta la prudencia.

Dels favors que tu hages fet.
Estigan sempre distret.

Tracta sempre 'ls animals
Ab cariño y señ cabal.

Negá á Deu es fet habiat,
Pero es trist lo resultat.

Si jutjá 'ls homens pretens,
Pensa lo que feu son temps.

No se atreuen voluntats
Cridan y fen disbarats.

Per sapiguer ben regir,
Has de sapigué obehir.

La dona mes valor te,
Cuan ella sel fa valer.

T' estalvias mols fatichs,
Si no 't cega lo ser rich.

Los ricatxos de millons
Son peste de las nacions.

Si mantens un foraster,
T' treurá 'ls hossos al carrer.

Gloria que 's barreja ab sang,
Cert te mol de repugnan.

Absolut res ecsistex,
En la mon relatiu tot es.

Cuan mes sabi 't pensis se,
De mes tonto fas alé.

Lo viciós may será honrat,
Ni esmará la vritat.

Lo qui es bon treballadó,
Te la virtut per timó.

No es mes valent lo valent.
Que ho es lo qui es mes prudent.

Lo home avaro, si home es,
Es esclau del interés.

Mol desgraciat ó mol ase
Ets si no estás be en ta casa.

Si 't posas á predicar,
Mol pur y net has de estar.

Aplega forsa saber.
Que poch lloch ha menester.

Per tenir un popble quiet,
Respectar se deu son dret.

Si mes de una bosa hi ha
En la casa, mol mal va.

De tot gobern la rahó
Está en ser just y en ser bó.

Un popble es llibre ó esclau,
Segons á 'n ell l' hi aplau.

L' home que no 's conex ell,
Ó mentex ó no te cervell.

Cuan te casis, pensa be
Que mes de dos heu de ser.

Per ser un home com cal,
Sias en tot mol formal.

Lo ser amo d' un matex,
Es un mérit de gran fex.

Per anar per tot sens pó,
Ves sempre ab bona intenció.

Si tens al teu servey gent,
Vigila y ves diligent.

¿Tens feina y vas á passetx?
Ó be ets dolent ò ximplet.

Si no 't sabs gobernar tú,
No pods gobernar ningú.

Ab la forsa matarás
Pero no convencerás.

Si homens portas á casa
De la muller serán brasa.

Ahont no s' hi pod guañar res,
Lo acostarsí es per demés.

Una amistat verdadera.
Es una fortuna entera.

No pod pas ser religió
Lo que tira à Inquisissió.

Perque es débil la muller
Protegirla es menester.

Usa be 'l dia de festa,
Si no per tu será pesta.

¿Per la boniquesa estás?
Pod ser car ho pagarás.

Si per acàs tens ambició.
Tenla no mes de ser bó.

Cuan no tinguis res que fer,
Estudia algun paper.

Lo qui no sab ben guañar
Tampoch sabrá ben gastar,

Lo treball es la oració
Mes digna del Criadó.

De las affeccions morals
Sols Deu sab curar los mals.

Sempre que obris sens conciencia
Al benestar la sentencia.

Dona casada, ab amigas,
Á casa porta fatigas.

Lo polítich baladrer
Mal polítich te que ser.

La Llibertat verdadera
Te la moral per barrera.

Religiò que 's fa ad diners,
Es tenda de mercaders.

Si disputas ab algù,
De la rahó estigas segù.

Lo egoisme es tan dolent
Que ni als seus dexa contents.

¿Home sens paraula? ¡va!
No es home y may ho será.

Si acás ets autoritat,
Sias just, pruden y honrat.

Si lo dolen vol matar,
Lo bo no l' ha de semblar

Las guerras son la rahó
De la nostra imperfecció.

Deu es la apoteosis del cor,
La puresa del amor.

Lo qui crema y destruex
Ni par animal servex.

Vetlla sempre sens pará
Y may res te sorpendrà.

Qui parla de Deu fen mal,
Es un dimoni infernal.

La asociació cooperativa
Porta dels obrers la vida.

Correspon á la amistat
Ab finura y dignitat.

Busca dona de ton bras.
Y millor ho acertarás.

May digúis: Axó no pod ser,
Putx sols Deu ho pod saber.

No visquis massa confiat,
Que 't veurias engañat.

Fes lo que pugas en tot,
Y alegre tindràs lo cor.

Lo qui viu mogut per 'l vici.
Te lo cor ple de desfici.

Ni miracles ni misteris
Formarán be 'l teu criteri.

Sacerdot que armas remena
Á Deu 's gira de esquena.

Lo progrés 's fa ab los añs,
Ab constancia y mols afañs.

Has de tenir, per ser fort,
Serenitat y bon cor.

L' home. casat ni solté,
De malgastar cab dret te.

Pera ser independent,
Ten casa y establiment.

Al amor y al interès,
Á cada hu tractal com es.

Capitals acumulats,
Porten pobres á grapats.

L' home que á la historia acut,
Del progré ha de ser escut.

Per casarvos ad rahó,
Atineu ab la elecció.

Si de tu no t' pods dar rahó,
Creu donchs en un Criadó.

Cuan mes alt t' axecarás,
Mes facilment tombarás.

Procura per la salut,
Si no ets l' home mes perdut.

Capital que sia tancat
Si no es crim es disbarat.

Per dir la vritát á reu,
Sols ten amistat ab Deu.

L' home que mol te promet,
Ó l' engaña ó es ximplet.

Lo amor, de Deu es mirall,
Y sa imatge es lo treball.

Qui es ignorant perque vol,
No merex pas ton consol.

No perdis may la ocasió
De alsar ta reputació,

En tas penas y fatichs
Conexerás los amichs.

¿Vols saber lo teu valor?
Repassa be lo teu cor.

Antes de dar un concell
Mesura be ton cervell.

Si acás ets rich sias humil,
Si ets pobre no sias cervil.

Lo mal de un, es per demés,
No n' autorisa cab mes.

Vigila á lo qui fa 'l sant,
Si te obras de bergant.

Sempre al home jugadó
Posculo de observació.

Sempre procura ab llestesa.
De honrarte per la vellesa.

Lo dolor mes gran que hi ha,
Es que 'ls fills no tingan pa.

Lo que pugas guañar tù
No ho donis á guañá á ningú.

Angel de gloria es la dona
Que en tots sos actes es bona.

Los homens serán iguals
Sen cristians y mol formals.

Home pobre per desgracia.
Donali 'l teu pa y ta gracia

Si pretens judicá á algù,
Antes mira 'l que vals tù.

Per 'l cos, lo que hi mes grat,
Es viurer ab honestitat.

Pensa que la netedat
Per tot se reb de bon grat.

Posar en perill la virtut
Y lo valor, es de ruch.

De un home massa pulit.
No sen treu pas may partit.

Lo valor mes gran que hi ha,
Es saberse dominá.

Per defensar la rahó,
Valte de la persuació.

Deu es lo amich mes segú,
May engaña ell á ningù.

En la casa que hi ha hereu
S' nega la lley de Deu,

Te rahó la tia Tecla,
Femho tot ab orde y regla,

Ab lo veure enteniment,
No rigui de tu la gent.

No firmis may cab papé
Que no sapias que contè.

Las juguinas de criatura
Fes que respirin ternura.

Lo mal, en tota ocasió,
Atácal sens dilació.

Cuan estiguis abundan
Recordat del que te fam.

Á lo pobre y lo malalt,
Amanexli 'l teu caudal.

Home que sia xarraire
No os ne refieu pas gaire.

L' home que va ab la mentida
Envilex la seua vida.

Cuan perilli lo amich teu,
Vigila per tot arreu.

Mirat lo méstre ab la fé.
Que un segon pare 't ve á se.

Res tan pur y tan hermós
Com de las mares lo cor.

Los abusos ,en vritat,
Portan los grans disbarats.

Entre marit y mullé
Mol lo respecte convé.

Si acás parlas de Jesùs,
Fesne, ab justicia, bon us.

Treballa y ten esperansa,
Y viurás sempre ab bonansa.

Estigas ab la confiansa
Que 'l treball tot ho alcansa.

Pensa sempre lo que fas,
Y pesars te estalviaràs.

Sempre has de fe 'l pensament
Que t' está miran la gent.

Mentre 's viu á treballar,
Cuan se 's mort á descansar.

Sempre avansa y ten per seña
Que abre caigut se hi fa lleña.

De arts y oficis quin val mes.
Es l' ofici de pagés.

Vulgas que la dona ajudi
Dins la casa ab lo que pugui.

Cuan hi ha bona intenció,
Tot s' arregla ab perfecció.

Qui en lo menjar te cordura,
La salut sua assegura.

La verdadera hermosnra,
Está en lo bé y la ternura.

La millor gracia del mon,
Es ser ùtil á tothom.

Es forta la inclinació,
Pero mes la corrección.

Sempre en tota discució
Parla poch pero ab rahó.

Mata las preocupacions
Ab mol sólidas rahons.

Antes de escullir un amích
Mírali, creume, un bon xich.

Noya pobre y de mol brill,
Lo seu nom posa en perill.

Per destruir la pobrisalla,
Enaltim al que treballa.

Ab la pau, ordre y quietut,
Crex l' art, s' honra la virtut.

Á forsa de discució,
Se arribará á la rahó.

May prometis sens tenir
Seguritat de cumplir.

Si vols viurer per mols añs,
Futx de dolors y de afañs.

Sempre la bondad del cor
Será lo millor tresor.

Persona de massa riallas,
Te 'l cervell format de pallas.

Sempre deban de 'ls teus fills
Bons costums y den cencills.

Si de tots vols se estimat,
En tot sias delicat.

Los dolors de la ecsistencia
Son quilats de la conciencia.

Lo qui dels altres murmura
Treballa per sa amargura.

L' home, per la societat,
Te 'l treball assegurat.

Perque 'l be reini en la terra
Fem guerra tots á la guerra.

Val mes haber de reñar,
Que no haber de castigar.

Avan, sempre avan anem,
Y no 'ns ne penedirem.

No tinguis may olvidat
Que es honra la urbanitat.

Sempre l' home 's fa mol gran
Cuan es ab tots toleran.

De la esperiencia lo preu
Sols pod estimarlo Deu.

May ningù compendrá be
Lo que pod la mala fè.

L' home no 'l castiga Deu
Que 'l castiga lo crim seu.

Si vols conexer á Deu,
Estima be 'l prócsim teu.

Ans anar ta filla á servir
Pensahi mol y mirahi fi

Jove amiga de ballá,
Poch salderi tancará.

Entre 'l homens de opinió.
Sapias distingí 'l bribó.

Mal podrá arreglar be 'l mon
Qui no pod alsar be 'l fron.

No ho pod fer tot lo gobern,
Mol te que fer nostre inten.

Viu be ab ta muller y fills,
Y alluñarás mols perills.

Lo qui 's lleva dematí
Pod cumplir mes bé 'l seu fí.

Sols acut à la violencia
Qui no te rahó ni conciencia.

La llenga tan sols es bona
Per qui be pensa y enrahona.

Cuida be á 'ls teus pares vells,
Per honrarte junt ab ells.

May l' home alcansará gloria,
Si no dex bona memoria.

En cuestions de pare y fill,
Un pató es la mes sencill.

¿La tolerancia 't fa pó?
Proba que no tens rahó.

Ni en política ni en ré
Tornar enredera convé.

Forma 'ls teus fills ab lo fi
Que familia han de tenì.

Qui 's refia de la muller
Per lo guañ, ximple ha de ser.

Si á lo bé ets indiferent,
Fas tan mal com lo dolent.

Lo dupte y lo no sabé,
Estudian se resol bé.

Rich ó pobre, ten paciencia,
Activitat y prudencia.

No hi ha mes bona oració,
Que una sana reflecció.

Lo qui estima per 'l vestit
Es un home mol petit.

No pod ser bon religiós
Qui 's convertex en facciós.

Pardona cen mil dolents
Ans condemná un ignocent.

Lo treball sense 'l talen
No s' esplica ni s' enten.

Per ser bon treballadó
Aten be ta condició.

Carrera, ofici y muller,
Mol al teu gust ha de ser.

Es legitim lo gobern,
Cuan de tots porta lo inten.

A 'ls perills si no ets bo tu
No hi atissis à ningù.

Del estudi no fas cas,
Donchs de burro servirás.

M' deya lo tio Enrich;
Un llibre es lo milló amích.

Solament Deu es sagrat,
Cab home, es gran disbarat.

Cuan la casa adobarás
Mira be com ho farás.

Ans de plorar per 'l teu fill,
Que plori ell; fora 'l perill.

Essent la caritat lo amor,
Fesne un ramell en ton cor.

Home que corra de nits
Es un baul de fatichs.

No diguis may á ningù
Los secrets que guardas tú.

Lo qui cuan pod no estalvía,
L, seu porvenir desgracía.

Si desitjas lo bé teu
Desitja 'l de tots á reu.

En tota trtbulació
Acut á la reflecció.

L' home que sia empleat.
Es duptós per diputat.

No 't despranguis pera res
De la via del progrés.

De heretgias n' hi haurán
Mentre 'l clero no sia sant.

La familia es lo sagrat
Ahon l' home está mes salvat.

Revoluciò sense ceñ
Poca cosa fa ni empeñ.

Riute noy del que diran
Tu fes be y tira endeban.

Lo evangeli es tot del popble,
Sols qui be 'l practica en nopble.

Per l' home de be es gran dó
La lluita de la rahó,

Distingex be la avaricia
Del que estalvia ab justicia.

La dona que no es honrada
Es una flor desfullada.

Mirau com vulguls, la ciencia
Porta la fé en la conciencia.

Si vius sempre previngut
Viurás sempre ab quietut.

Un germá es en realitat
Lo amich que Deu mos ha dat.

Avisa al que vagi errat,
T' ho mana la caritat.

Home que fia en la forsa
Te la conciencia de escorsa.

Si 'l teu amich pres está
Veslo apressa á visitá.

En lletras constancia y calma
Y t' enportarás la palma

Mes que l' home y sa bondat
Es lo dret assegurat.

Estigas ben convensut
Que no hi ha res com la virtut.

No 't refiis de demá,
Guaña avuy si pod ser l' pá.

May faltis á 'ls teus debers
Per donas ni per diners.

Contra un pare no hi ha rahó
Contra un fill hi ha lo perdó.

Guaña deu y gasta hù
Y 'l teu porvení es segú.

Futx del home escandalós
Que porta 'l veri en son cos.

Recordat del que 't servex,
Que dins ton cor ho merex.

Si fas llimosna à n' algù
Fes que sols ho sapias tu.

L' home fa lleis, es sencill;
La dona fa 'ls cors dels fills.

Ab curanderos t' fas
Embolicat anirás.

L' home per la imitació
S' fa dolen ó s' fa bó.

Es lo dia mes seré
Aquell que s' pod fe algun be.

Qui no vol la Llbertat
Éstaria be tancat.

La persona que 't vol be
Es qui 't reñará primè.

Es lo mon jardi de flors
Que l' home omple de dolors.

La propietat es sagrada
Cuan la suor l' axecada

Si un popble vol estar be
Ell matex ho te que fe.

Del que es pobre per gandul
Aparteusen perque es ful.

La dona, per mes que 's diga,
Tot ho desfá y tot ho lliga.

May posis l' home de be
Prop del que bondat no te.

Si de justicia ets amich
Ya pods dir que ets lo mes rich.

L' home de guerra no val
Per propagar la moral.

Deya lo tio Aparici,
«Cada hù de so 'n ofici.

Qui no estima al que treballa
Te que se un valen canalla.

La vritat es mol bonica
Pero à tothom mortifica.

En cosas de autoritat
Obediencia y dignitat.

Es la millor caritat
Que 'l treball sia ben pagat.

Si per cas ets elector
Portat ab señ y ab honor.

Per estar sempre content
Posa en tot enteniment.

L' home que de bé s' estima
À la pau sempre s' arrima.

Acompañat ab los vells
Perque 't donguin bons concells.

Es la lluita electoral
La guerra del lliberal.

Lo absolutisme. ab rahó,
Del dret es la negació.

Sens matar lo capital
Lo obrer pod curar son mal.

Ni Deu ni la Llibertat
Volen al home soldat.

No 't desfassis de lo que tens
Per las cosas que pretens.

Lo calumniadó te 'l vri
Mes dolent que lo escorpi,

Enriquex be ta memoria
Ab la ciencia y ab la historia.

Si pretens ser bon cristiá,,
Ta patria lo mon será.

Poble llibre y baladrer,
Á fé hos dich que no pod ser.

Una dona caprichosa
Per tot allí ahont es fa nosa.

Futxne mes que de la mort,
Del sabi que te mal cor.

La associació, ho pods ben dir,
La imatje es del porvenir.

No sias pas lucsuriós
Putx no tindrias repós.

Miñó 'l temps no tornará,
Veyeslo donchs de aprofitá.

Per la lley electoral
S, fa un popble lliberal.

Pera lo ecsérsit desfer
Mol virtuosos hem de ser.

Ab las creencias lluitarás,
Ab los homens pau tindrás.

Per honrar lo nom de Deu,
Porta pau per tot arreu.

Es un acte que fa honor,
Corretgir nostres errors.

No neguis al desdichat,
Per res la hospitalitat.

Lo home que es vanitós,
Si no es un burro es un os.

Politich sens bons costums,
Oferex dolents perfums.

Richs y pobres, penseu be,
Que Jesùs era un obré.

Lo colérich, per son mal,
Se esposa á ser criminal.

No visquis sols pera tù,
Viu també per 'l be comú.

Si tot ho vols desseguit,
Pod ser t' engañis un xich.

Tot obrer si vol salvarse,
Ab lo estudi ha de juntarse.

Si vols viurer sens gobern,
Ets mol tuno ò ignocent.

Per creurer tens que pensar,
Pero antes tens que dubtar.

Aquell que ell matex s' alaba,
Ab sa bona fama acaba.

Es de ahorros la llibreta,
Señal de conducta neta.

No fassis may del tussut,
Que fa poch home y mol ruch.

Lo treball no es sols favor
Per son profit, sino honor.

Religió ab molta apariencia,
No port de Jesùs la ciencia.

Pensa sovin ab la mort,
Y farás mes bo 'l teu cort.

Casa atrassáda de enguañ,
Ni 's recobra ab molt afañ.

Qui no adoba 'l descusit,
Haurá de llensar 'l vestit.

Aquell que del orde futx.
Lo be propi l' hi fa enutx.

Cuan ab armas tractarás,
Ten comte lo us que 'n farás.

La dona fa 'l seu treball
Fent de la casa un mirall.

La política deu ser
Ciencia de gobernar be.

Per no caurer en falta greu
Tem á la justicia y á Deu.

Qui nega la perfecció,
Renega del Criador.

Si jove no tens cervell,
Amitja edat serás vell.

Tras lo dupte y reflecsió,
Treballa ab resolució.

Lo qui mals avarañs fa.
Algun dia ho pagará.

Entre lo bonich y bo,
Posahi be ta reflecsió.

Si pensas sempre en bullangas,
En mal terreno te enfangas.

Lo metge caritatiu
Es la imatge de Deu viu.

Una dona sens amor
Sols pod espargir dolor.

Si lo mon vols reformar
Mol los cors tens que estudiar,

Ya que la dona pod mol,
Femli 'l cor desde 'l bressol.

Detrás de tota invenció,
Es precis la perfecció.

Mestre no ajudat dels pares,
No pod fer pas may confrares.

Hasta 'l criminal majó
Vol sempre tenir rahó.

May aceptis de bon grat,
Lo que no tens ben guañat.

Dona bonica ab mal cort,
Sols es bona per la mort.

Lo qui sia bon cristiá,
Entrè 'ls pobres estará.

Dir utópia á la perfecció,
Es negar que Deu sia bo.

Lo matrimoni es arreu,
La imatge santa de Deu.

La franquesa y sencillès
Sempre van ab la honradés

Es mol pobre l' home vell
Que no demostra cervell.

La justicia pod tardá,
Pero al fi triunfará.

Per conexer un lliberal
Mira en sa caea 'l que val.

Al qui la enveja 'l domina,
A la miseria camina.

Sempre aprés de reformar
Pensa que has de solidar

No hi ha millor protector
Que la honradés y lo suor.

Mestre que sols lletras te,
Mestre cumplert no pod ser

La religió es mes cabal,
Cuan es en tot natural.

Cambiar llibres per fusells,
No es cosa de grans cervells.

La religió verdadera
Porta 'l treball per bandera.

L' home que no 's vol casá
Disgustos te, y donarà.

Llibertat sens cristianisme,
Es llicencia y despotisme.

Popble sens moralitat,
No merex la llibertat.

Sols una lluita es gloriosa
Cuan lo amor y 'l be s' proposa.

Lo descans sols te que se
Per ocuparse en fer be.

Lo qui tan sols pensa ab l' or,
Pert la bondad de son cor.

Sias revolucionari,
Pero ab orde, y sens desvari.

Ab los toros y 'l can-can,
S' fa lo popble bergan.

Si acás no 't respectas tu,
No 't respectará ningù.

Dona que no se sab guardá,
Mol y mol ho plorará,

Res es mes sencill de fe
Que acostumarse á lo be.

Mentre 'l popble sia ignoran,
La presó haurá de ser gran.

De Deu la benedicció
S' guaña ab la perfecció.

Entendrás per religió
La veritat y la rahó.

La dona que de be se estima
Sols ab lo marit s' arrima.

Qui á la virtut no te afició,
Per la Llibertat no es bo.

Lo qui á un altre necesita.
Sa llibertat sacrifica.

En ciencia y art lo enseñar.
Bon métode ha de portar.

Tens que ser per ser ditxós.
Lliberal y religiós.

Com mes fas per la reacció,
Mes ports la revolució.

No vulguis gobernador,
Qui no es administrador.

Hasta en tota diverció
Busca profit é instrucció.

L' home que no produex,
Lo be de tots destruex.

Aquex llibre estudia bè,
Que 't porta un tresort sensé.

Igualada: Juliol de 1873.